

Peter Cuijpers

Een vaste burcht is onze God

God is ons een toevlucht en vesting

Psalm 46

Psalm 46 is één van de tien Psalmen die door de Korachieten¹ zijn geschreven. De historische omstandigheden van deze Psalm zijn onduidelijk. Er zijn uitleggers die de Psalm plaatsen na de bevrijding van Jeruzalem uit de macht van Sanherib, de koning van Assyrië. Dit zou dan gebeurd zijn tijdens de regering van koning Hizkia (702 v. Chr.). Daar is iets voor te zeggen, maar het blijft gissen! Psalm 46 was Luthers lievelingslied, het uitgangspunt voor zijn beroemd geworden compositie 'een vaste burcht is onze God'.

Indeling Psalm 46

1. Historisch	Gisteren	Verleden
2. Praktisch	Vandaag	Heden
3. Profetisch	Morgen	Toekomst

¹) De Korachieten: <https://www.oudesporen.nl/Download/OS2614.pdf>

1. De historische achtergrond van Psalm 46

Historisch gezien tasten we een beetje in het duister, maar dit doet niets af aan de boodschap die de psalmdichter ons wil meegeven: God zal, in de Persoon van de Messias Jezus Christus, de getrouwen van het volk Israël verlossen. Hij is voor hen tot een toevlucht en vesting. En dat geldt voor het verleden, heden en toekomst.

2. De praktische boodschap van Psalm 46

Wat er ook gebeurt in de wereld of in ons persoonlijk leven: God is ons een toevlucht en vaste burcht. Juist in een tijd van angst en paniek worden we opgeroepen ons vertrouwen op God te stellen. In vers 2 is sprake van 'benauwdheden' (meervoud). Wie denkt dat de wereld enkel en alleen in een gezondheids crisis is terecht gekomen, heeft het mis. Er zijn momenteel (2020) wereldwijd drie noodsituaties:

- Een gezondheids crisis (de Coronacrisis / Covid-19);
- Een economische crisis;
- Een sociale crisis (social distancing, oftewel de anderhalve meter samenleving, ouderen die geen bezoek mogen ontvangen en wegwijzen, het verbod op massabijeenkomsten, zoals in kerken, sportevenementen enz.).

Nu ik dit schrijf, 'slaapt' het merendeel van de mensen nog. En tot mijn grote verbazing moet gezegd worden: dit geldt ook voor veel christenen! In plaats van acht te slaan op God en Zijn profetische woord (2 Petr. 1:19), stellen ze hun vertrouwen op onbetrouwbare overheden.

De gevolgen van deze crisissen zullen desastreus zijn. We gaan hier niet op in, maar één ding moet wel gezegd worden: er vindt momenteel een immense geestelijke strijd plaats in de hemelse gewesten, en waarin praktisch alle organisaties betrokken worden en ook regeringen maken hiervan deel uit. Al deze organisaties en machtige en minder machtige wereldbeheersers zullen in de toekomst maar één doel voor ogen hebbe: een nieuwe wereldorde vestigen (vgl. Openbaring 13).

Het is overduidelijk dat wij in de eindtijd leven; op de profetische klok is het enkele minuten voor twaalf. Ik schrijf dit niet om iemand bang te maken. Als je de Heere Jezus kent als Heer en Heiland, heb je niets te vrezen. Integendeel, *'omdat God ons een hulp is in benauwdheden, zullen wij niet bevreesd zijn'* (vs. 1-2).

'Al wankelt alles en verandert de aarde van plaats en worden de bergen verzet naar het hart van de zeeën. Laat haar water bruisen, laat het schuimen, laat de bergen beven door haar onstuimigheid'.

Alles wankelt en wordt op zijn kop gezet: gezondheid, economie, het sociale leven, enzovoort. We kennen het spreekwoord: nood leert bidden. Het goede van een crisis is dat mensen zich weer bewust worden van hun kwetsbaarheid. Wat zich nu afspeelt, is slechts een voorproef; het zijn de eerste weeën. Als de gemeente is weggenomen (1 Kor. 15:50-52; 1 Thess. 4:16-17), zal de aarde pas écht beven en zullen de mensen niet meer weten waar ze het moeten zoeken (Openb. 6:12-17). Maar zullen zij zich bekeren? Tot driemaal toe lezen we in het boek Openbaring: *'en zij bekeerden zich niet'* (Openb. 9:21; 16:9; 16:11).

'Zie, nu is het de tijd van het welbehagen, zie, nu is het de dag van het heil' (2 Kor. 6:2). *'Heden als u Zijn stem hoort, verhard dan uw hart niet'* (Hebr. 3:15). Kijk naar de profetische klok, morgen is het misschien te laat!

Sela

Tijd om een rustpunt in te lassen. Deze Psalm bestaat uit drie coupletten. Na elk couplet wordt er een 'sela' ingelast, een rustpunt voor de zang. In deze crisis mogen we samen het lievelingslied van Maarten Luther zingen.

Maar weet wat je zingt! Las een korte pauze in, en mediteer over het eerste couplet (vs. 1 t/m 4), en betrek daarbij Romeinen 8:31-39. Je kunt het heel persoonlijk maken door 'ons' en 'wij' te veranderen in 'mij' en 'ik'. Wat heeft God u/jou met dit eerste couplet te zeggen?

Geloof en hoop

Het eerste couplet nodigt ons uit op God te 'vertrouwen' te midden van de crisis. Vertrouwen mag ook vertaald worden met 'geloven', dan hebben we het dus over geloofsvertrouwen. Het tweede couplet toont aan dat het geloofsvertrouwen op God niet beschaamd zal worden. Hier wordt de nadruk gelegd op de 'hoop'.

Na de tijd van benauwdheden, volgt een tijd van zegen en voorspoed. Een rivier en haar stromen verheugen Gods stad, Jeruzalem. De HEERE is dan in haar midden, en Jeruzalem zal niet wankelen. God zal haar helpen bij het aanbreken van de morgen. Het tweede couplet eindigt dan ook met een jubelkreet: *'De Heere van de legermachten is met ons; de God van Jakob is voor ons een veilige vesting'*.

Over de volken en koninkrijken waarvan sprake is in vers 7, wordt in de verleden tijd geschreven. Deze volken hebben gewoed tegen Israël en Jeruzalem. Vandaar dat er geschreven staat: *Jeruzalem zal niet langer wankelen* (vs. 6a). Maar de volken en koninkrijken die tegen Israël opstonden, wankelden zelf en moesten tegenover de Heere van de legermachten het onderspit delven. Dit alles zal plaatsvinden bij het aanbreken van de morgen (vs. 6b), als de Zon van de gerechtigheid voor het gelovige overblijfsel uit Israël opgaat (Mal. 4:2). Maar nog voordat de zon opgaat, vertoont zich de blinkende Morgenster aan de hemel (2 Petr. 1:19; Openb. 2:28; 22:16).

Over Israël is een gedeeltelijke verharding gekomen (Rom. 11:25). Het volk leeft om zo te zeggen nog altijd in de verwachting van de eerste komst van hun Messias. Verblind als ze zijn, ontgaat het hun dat de Messias Jezus Christus al ruim tweeduizend jaar geleden is gekomen: *'Hij kwam tot het Zijne, maar de Zijnen hebben Hem niet aangenomen'* (Joh. 1:11). Over de verblindheid van Israël in verband met de Messias, schrijft Paulus: *'God heeft hun een diepe slaap gegeven, ogen om niet te zien en oren om niet te horen, tot op de dag van heden'* (Rom. 11:8). Maar bij het aanbreken van de morgen zullen hun ogen geopend worden. Dan zullen ze Hem aanschouwen, Die zij doorstoken hebben (Zach. 12:10).

Wij als christenen hebben een andere hoop. Wij leven in de verwachting van de komst van de Heere Jezus als *de blinkende Morgenster*. Onze hoop is gevestigd op Christus als de Morgenster, die Zijn Gemeente tot Zich neemt en haar invoert in het huis van Zijn Vader (Joh. 14:1-3).

Sela

Opnieuw wordt er een rustpunt ingelast. Het is dus de bedoeling dat we stilstaan bij wat we gezongen hebben. We hebben nagedacht over de hoop van Israël en de hoop van de gemeente.

We staan even stil bij de jubelkreet waarmee het tweede couplet eindigt: *'De Heere van de legermachten is met ons (...).'* Het Nieuwe Testament maakt duidelijk dat God niet alleen **met** Zijn kinderen is, maar dat Hij ook **vóór** ons is: *'Wat zullen wij van deze dingen zeggen? Als God vóór ons is, wie zal tegen ons zijn?'* (Rom. 8:31). Wat is het verschil om met iemand te zijn, of vóór iemand te zijn? Het laatste overwint alle vijandige machten.

De daden van de Heere

Het derde couplet begint met de oproep: *'Kom, zie de daden van de Heere (...)*'. Onze aandacht wordt gevestigd op drie daden van God:

1. Hij richt verwoestingen op de aarde aan (vs. 9).
2. Hij doet de oorlogen ophouden (vs. 10a).
3. Hij vernietigt de wapens, het oorlogstuig (10b).

Het eerste waarop de aandacht wordt gevestigd, is dat God verwoestingen op de aarde aanricht. Wat moeten we ons daarbij voorstellen? De profetieën staan vol over de verwoestingen die God op de aarde aanricht. Neem alleen al de paarden in Openbaring 6:1-8, die voor dood en verderf op de aarde zorgen. Vanwaar komt de opdracht om die paarden eropuit te sturen? Wie verbreekt het eerste van de zeven zegels? God bestuurt alle dingen, Hij houdt de hele schepping met alles erop en eraan in Zijn hand; zelfs een onbeduidend musje valt niet ter aarde buiten Hem om (Matt. 10:29). Augustinus zei al dat er wel dingen tegen Gods wil in gebeuren, *maar niet buiten Zijn wil om*.

Het tweede en het derde punt waarop onze aandacht wordt gevestigd, is dat Hij oorlogen doet ophouden en het wapentuig vernietigt. Nu leven we nog in de tijd waarin we horen van oorlogen en geruchten van oorlogen (Matt. 24:6), maar daaraan maakt God spoedig een einde. Als Gods koninkrijk zichtbaar op de aarde is gevestigd en het duizendjarig Vrederijk aanbreekt, zal er geen sprake meer zijn van oorlogen of geruchten van oorlogen. God doet de oorlogen ophouden, en al het oorlogstuig wordt door Hem vernietigd. De wapens worden op de schroothoop gegooid en omgesmeed tot landbouwwerktuigen (Jes. 2:2-5).

Sela

Lees het derde couplet nog eens aandachtig door en sta erbij stil wat God u of jou persoonlijk hiermee te zeggen heeft. De Psalm eindigt met de woorden: *'De Heere van de legermachten is met ons; de God van Jakob is voor ons een veilige vesting'*.

Twee namen van God om even bij stil te staan:

1. Hij is de Heere van de legermachten.
2. Hij is de God van Jakob.

In de naam Heere van de legermachten (lett. de Heere Zebaoth) wordt ons de macht en majesteit van God getoond, vooral in verbinding met Zijn regering op aarde. God heeft zowel de macht over Israëls legers, alsook over de hemelse

legermachten, de engelen. Deze naam wordt dikwijls in verband gebracht met Gods koningschap en grote kracht (zie Ps. 24:10; 89:8; Jes. 14:27; en in Psalm 46 de verzen 8 en 12). De waarschuwing: *'Geef het op en weet dat Ik God ben'* (vs. 11), heeft te maken met Zijn naam als de Heere van de legermachten. Weet met Wie we te doen hebben!

De God van Jakob komt ook twee keer voor in deze Psalm (vers 8 en 12), en zo'n tweeëntwintig keer in de Bijbel. God is dus de God van Jakob, die van zichzelf een hielenlichter, een bedrieger was. Jakob was de man met een klein geloof, die God steeds een handje wilde helpen bij de uitvoering van Zijn beloften. En dat met bedrieglijke middelen! Jakob is een type van het volk Israël, dat na veel zwerftochten eindelijk onder de heerlijke regering van de ware Jozef (de Heere Jezus) tot rust komt.

Dit zien we ook in deze Psalm: na de benauwdheid van Jakob (1^e couplet), volgt de rust. Met de troonsbestijging van de Vredevorst, breken de tijden van verkwikking aan (2^e couplet; vgl. Hand. 3:19). De Heere is te midden van Zijn volk en regeert over de aarde. Niet alleen Israël, maar heel de wereld zal delen in de rust en verkwikking. In plaats van oorlog zal er vrede zijn (3^e couplet).

De God van Jakob is ook onze God, de God van bedriegers, van zondaars, zoals wij van huis uit zijn. Wie waren of zijn wij zonder deze God? Niets! Met de psalmdichter jubelen we het dan ook uit: *'Welzilig is hij die de God van Jakob tot zijn hulp heeft, die zijn verwachting stelt op de Heere, zijn God'* (Ps. 146:5).

3. De profetische boodschap van Psalm 46

Na de tijd van de benauwdheid voor Jakob (Jer. 30:7), ook wel de Grote Verdrukking genoemd (vs. 1-4), verschijnt de Messias, Jezus Christus, in macht en heerlijkheid (vs. 5-8). Hij rekent af met al Zijn vijanden en het Koninkrijk van God wordt opgericht (Ps. 2; Dan. 2:34-35; Openb. 19:11-21). Oorlog, geweld en ongerechtigheid behoren tot het verleden en ze maken in het duizendjarig Vrederijk plaats voor vrede en gerechtigheid (vs. 9-12).

De Psalmen 46-48 vormen samen een trilogie. Het zijn drie psalmen die bij elkaar horen en één geheel vormen.

In Psalm 46 zien we hoe God het gelovige overblijfsel uit Israël redt. Hij rekent af met alle vijanden van Zijn volk. Hier gaat het om *God met ons*. In het Hebreeuws is dat: *Immanuel*. En bij die naam denken we onmiddellijk aan de Heere Jezus (Matt.

1:23). Hij troont dan in Jeruzalem, en niets of niemand zal de stad van de grote Koning ooit weer doen wankelen.

Na de troonsbestijging van Psalm 46, zien we in Psalm 47 hoe God in de Persoon van de Messias over heel de aarde regeert. Hier wordt Hij voorgesteld als de grote Koning, Die over de hele aarde heerst.

En in Psalm 48 wordt Gods grootheid en de heerlijkheid van Sion, de stad van de grote Koning, bezongen.

Het is toekomstmuziek, maar héél dichtbij! Geschreven tot onze onderwijzing, opdat wij in de weg van de volharding en de vertroosting van de Schriften de hoop vasthouden (Rom. 15:4). En daarom eindigen we met de woorden waarmee we zijn begonnen: *'God is ons een toevlucht en vesting'*. Maranatha!

OudeSporen 2021

